

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Валерій СОРОКА

01.07.2022

07-04-26S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

<i>Методика викладання права</i>		<i>Methodology of teaching law</i>	
Шифр за ОП	ВБ	Code in Educational Program	
Освітній рівень: третій (освітньо-науковий)		Educational level: the third (educational and scientific)	
Галузь знань: Право	08	Fields of knowledge: Law	
Спеціальність: Право	081	Field of study: Law	
Освітня програма: Право		Educational Program: Law	

м. Рівне – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Методика викладання права» для здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» за освітньо-науковою програмою «Право» спеціальності 081 «Право». - Рівне. НУВГП. 2022. 10 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/23752/>

Розробник силабусу: *Гришко В.І., к.пед.н., доцент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності.*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 6 від “20” січня 2022 року

Завідувач кафедри *e-підпис* к.п.н., доц. Гришко В.І.

Керівник ОНП *e-підпис* к.ю.н., проф. Цимбалюк В.І.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 6 від “21” січня 2022 року

Голова науково-методичної ради
з якості ННІП *e-підпис* к.ю.н., проф. Цимбалюк В.І.

СЗ №-3312 в ЕДО НУВГП

© Гришко В.І., 2022

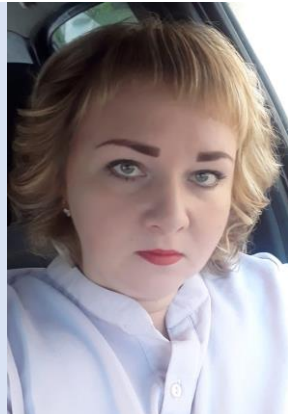
© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>Доктор філософії</i>
Освітня програма	<i>Право</i>
Спеціальність	<i>081-Право</i>
Рік навчання, семестр	-
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>16/2 годин</i>
Практичні заняття:	<i>14/6 годин</i>
Самостійна робота:	<i>60/82 годин</i>
Курсова робота:	-
Форма навчання	<i>Денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>Залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Гришко Вікторія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності.

Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Гришко_Вікторія_Іванівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0001-7512-0005
Як комунікувати	v.i.grichko@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі

Модернізація та підвищення якості вищої освіти України у контексті європейської інтеграції є актуальною проблемою сьогодення. Створення ефективного освітнього середовища у закладах вищої освіти відбувається через прогресивні нововведення,

упровадження найсучасніших технологій і моделей навчання, зокрема впровадження нових методик викладання правових дисциплін у вищій школі. Дисципліна «Методика викладання права» закладає базу розуміння майбутнім фахівцем системи і процесів юридичної освіти, юридичного виховання, навчання і юридичного розвитку.

Метою вивчення дисципліни «Методика викладання права» є формування у аспірантів компетентності сучасного викладача юридичних дисциплін, що здатний у роботі впроваджувати активні та інтерактивні технології і методи навчання, які базуються на компетентнісному, особистісно-орієнтованому, інтегративному й інноваційному підходах.

Завдання освітньої компоненти полягає у формуванні викладацьких вмінь і навичок підготовки проведення лекційних та практичних занять з юридичних дисциплін; розвитку у випускників методичної майстерності, мовлення, комунікабельності, тощо.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4932>

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-наукової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових

ЗК1. Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях.

ЗК6. Дотримання норм наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності; державної та міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності.

ЗК7. Комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.

СК9. Знання і дотримання норм наукової етики і академічної доброчесності.

СК11. Здатність до поєднання освіти з наукою та практикою шляхом знаходження інноваційних складових у науковій та освітянській діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

ПРН3. Володіти принципами фінансового забезпечення науково-дослідної роботи, структури кошторисів на її виконання, підготовки запиту на отримання фінансування, складання звітної документації.

ПРН5. Знати принципи організації, форми здійснення освітньо-наукового процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання.

ПРН6. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей.

ПРН7. Ініціювати, організувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності.

ПРН11. Вільно спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю у відповідній галузі наукової та/або професійної діяльності.

ПРН14. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.

ПРН17. Використовувати практичний досвід прийняття виважених та обґрунтованих з точки зору доброчесності та права рішень як у стандартних, так й нестандартних

ситуаціях;

ПРН20. Демонструвати здатність організовувати освітній процес і викладання юридичних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасних закладів вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, організовувати різноманітні форми навчальних занять, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності

Структура та зміст освітнього компонента

Тема 1. Концептуальні особливості освітнього процесу майбутніх юристів у закладах вищої освіти

1. *Поняття, цілі та зміст юридичної освіти*
2. *Поняття державного стандарту вищої юридичної освіти, освітньої програми та навчального плану.*
3. *Види юридичних дисциплін, їх характеристика*
4. *Особливості методичного забезпечення юридичних дисциплін*

Тема 2. Студент як суб'єкт процесу навчання у вищій школі

1. *Суперечливості та кризи студентського віку.*
2. *Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності.*
3. *Типологічні особливості сучасних студентів.*
4. *Професійна «Я-концепція» сучасного студента.*
5. *Вимоги до професійних якостей особистості юриста*
6. *Формування soft skills у юристів*

Тема 3. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу майбутніх юристів

1. *Роль юридичної клініки у формуванні цивільно-правових компетентностей майбутніх юристів*
2. *Значення Криміналістичної лабораторії у розвитку кримінально-правових компетентностей майбутніх юристів*
3. *Використання тренінгових аудиторій, спеціалізованих аудиторій, полігонів, філій кафедр у організації освітнього процесу.*
4. *Особливості організації дистанційного навчання*

Тема 4-5. Методичні особливості процесу правового навчання

1. *Різні підходи до організації освітнього процесу майбутнім юристам*
2. *Форми і методи викладання права*
3. *Використання сучасних освітніх технологій викладання права*
4. *Комп'ютерні технології при викладанні юридичних дисциплін*
5. *Особливості викладання історико-правових дисциплін*
6. *Особливості викладання галузевих юридичних дисциплін*
7. *Особливості викладання спеціальних юридичних дисциплін*
8. *Особливості викладання правових природоохоронних дисциплін*

Тема 6. Організація самостійної пізнавальної діяльності в процесі вивчення юридичних дисциплін

1. *Основні вимоги до організації самостійної роботи під час вивчення права*
2. *Мета, зміст і типи завдань для самостійної роботи з юридичних дисциплін*
3. *Види та форми самостійної навчальної діяльності студентів*
4. *Види академічної мобільності та особливості її реалізації*
5. *Роль неформальної освіти у професійному розвитку майбутніх юристів*

Тема 7. Особливості контролю знань здобувачів вищої освіти спеціальності 081-Право

1. *Поняття «Шкала оцінювання» при викладанні навчальних дисциплін*
2. *Форми та методи оцінювання юридичних знань*
3. *Індивідуальні завдання та методика їх оцінювання*
4. *Методика оцінювання наукових робіт права*
5. *Особливості опитування здобувачів щодо якості освітньої програми, навчання, викладання*

Тема 8. Особистість та діяльність викладача юридичних дисциплін

1. *Поняття та сутнісні характеристики професіограми викладача закладу вищої освіти*
2. *Особливості дотримання ліцензійних вимогам викладачами юридичних дисциплін*
3. *Поняття посадової інструкції викладача юридичних дисциплін*
4. *Академічна доброчесність викладача при підготовці навчально-методичного забезпечення юридичних дисциплін*

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Комунікативні здібності, розвиток самоорганізації, робота в команді, психологічна стресостійкість.

Форми та методи навчання

Форми навчання: *Міні-лекції, презентації, тренінги, обговорення, рольові ігри, ситуаційні дослідження*

Методи навчання: *аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія, ситуативні задачі, презентація, елементи гри.*

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (наукові тези, реферати, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); проводити елементи занять; вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, здобувачі освіти під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, здобувач отримує такі обов'язкові бали:

- *по 6 балів за якісну підготовку до кожного практичного заняття;*
- *12 балів за якісне оформлення індивідуального завдання;*
- *20 балів – модуль 1;*
- *20 балів – модуль 2.*

Усього 100 балів.

Додаткові бали студент може отримати при написанні наукової статті, наукової роботи на конкурс, ессе, тощо. Тему для дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,4 бали (8 балів), рівень 2 – 8 запитань по 1 балу (8 балів), рівень 3 – 2 запитання по 2 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти залучені до реалізації наукових індивідуальних тем досліджень. Зокрема, в освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача:

1. *Поняття та різновиди soft skills у майбутніх юристів // Сучасні наукові дослідження у психології та педагогіці – прогрес майбутнього: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (15-16 травня 2020 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2020. – С. 193-197.*

2. *Integrated processes as an effective means of formation of legal knowledge // Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol 20 (Supplement issue 2), 2020 online ISSN: 2247 - 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 © JPES. - p.952-957. (Web of Science)*

3. *Гришко В.І. Характеристика сучасних методів викладання правових освітніх компонент // International scientific and practical conference «Current trends and factors of the development of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries»: conference proceeding, September 25-26,2020. Lublin : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2020. – P. 133-137.*

Інформаційні ресурси

Рекомендована література:

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII — Закон України, ухвалений Верховною Радою України 1 липня 2014 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Концепція розвитку юридичної освіти. Проект. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/konceptsiya-vdoskonalennya-pravnichoyi-yuridichnoyi-osviti-dlya-fahovoyi-pidgotovki-pravnika>.

3. Андрощук А. Професія юриста в країнах Європейського Союзу. Юридичний журнал. Київ, 2011. С. 34–37.

4. Андрусишин Б. І., Гуз А. М. Методика викладання правознавства у вищому навчальному закладі / заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 190 с.

5. Артикуца Н. В. Інноваційні методики викладання дисциплін у вищій юридичній освіті. Київ: Стилос, 2005. С. 3–25.

6. Білічак О. А. Реформа юридичної освіти в Україні: проблеми і виклики // “Освітня аналітика України”. 2019. - № 3 (7). – С. 57-68.

7. Головка Н. І. Методика викладання правознавства: навч. посіб. / Н. І. Головка. — К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017. — 202 с.

8. Гуменюк Т. І. Інтеграція основних тенденцій європейської юридичної освіти в Україні. Право і суспільство. 2018. № 3, ч. 2. С. 16–21.

9. Еволюція етосу юриста в Україні (історичний та соціальнопсихологічний нарис) / [В. О. Лозовой, В. О. Рум'янцева, Л. В. Анучина та ін.]; за ред. В. О. Лозового та В. О. Рум'янцева. Харків: Право, 2011. Вип. 10. 264 с.

10. Забарна Н., Ковда Н. Інноваційна методика викладання юридичних дисциплін // *Trajectoriâ Nauki = Path of Science*. 2021. Vol. 7. No 11. – P. 1001-1008.

11. Кагановська Т. Є. Організаційно-правове забезпечення права на здобуття (вищої юридичної) освіти в умовах загальнодержавного карантину // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. Випуск 29, 2020. – С. 22-28.

12. Кравчук М., Грицан О. Юридична клінічна освіта як ефективний спосіб підготовки правників // *Актуальні проблеми правознавства*. 2 (26)/2021. – С. 42-48.

13. Орлова О. Юридична клінічна освіта як необхідна складова становлення

майбутнього правника // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 3. – С. 47-51.

14. Реформування юридичної освіти: виклики часу. Збірник статей до ювілею доктора юридичних наук, професора Наталії Семенівни Кузнецової / Відп. ред. О.В. Кохановська та О.О. Кот. — К.: ПрАТ «Юридична практика», 2019. — 528 С.

15. Рибачук А. В. Сучасний стан і проблематика фахової підготовки майбутніх юристів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2011. № 28. С. 441–447.

16. Смокович М. Юридична освіта в умовах дистанційного навчання [Електронний ресурс] / М. Смокович. - Електрон. текстові дан. // Підприємництво, господарство і право : науково-практичний господарсько-правовий журнал. - 2021/1. - № 2. - С. 181-184.

17. Ткаченко В. В. Виклики глобалізації та їх вплив на юридичну освіту // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції № 3. 2021. – С. 40-44.

18. Топчій О. В. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у вищому юридичному навчальному закладі. Військова освіта. 2017. № 1. С. 173–182.

19. Топчій О. В. Суб'єкти методичного забезпечення освітнього процесу у вищих юридичних навчальних закладах (функціональний підхід). Педагогічні науки: збірник наукових праць. 2016, Вип. LXXI, Т. 2, С. 142–147

20. Чужикова В. Г. Методика викладання права : навч. посіб. / В. Г. Чужикова. — К. : КНЕУ, 2009. — 425

Інформаційні ресурси:

1. <https://mon.gov.ua> - офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України
2. <http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.
3. <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
4. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
5. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
6. <http://www.minjust.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
7. <http://www.nbuv.gov.ua> – офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
8. <http://www.catalogue.nplu.org> – офіційний сайт Національна парламентська бібліотека України.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://er3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Передача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidroz dili/navch-nauk-tsentri-nezalez hnoho-otsiniuvannia-znan/dokumentu>. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE: <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. <http://er3.nuwm.edu.ua/18660/>.

На ресурсі - <https://www.skeptic.in.ua/integrity/?fbclid=IwAR2TE9zaoPiVjFfH281AqWCB4S116GICrptjfto6CvZ0eAN7efPpMM7LmiHY> здобувачі зможуть знайти: офіційні документи і рекомендації, ФБ, Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні, вебінари, короткі відеопоради, аналітика, книжки, монографії, системи виявлення текстових запозичень, кодекси етики, академічне письмо, дискусії, інфографіка.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання, за згодою, запрошуються викладачі юридичних дисциплін (доценти, професори), представники Департаменту освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації, фахівці-юристи, тощо.

Правила академічної доброчесності

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Здобувачу не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

При об'єктивних причинах пропуску занять, здобувачі можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341>.

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати періодично, враховуючи зміни у законодавстві України, наукових досягнень у сфері юридичної освіти.

Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

-електронні бібліотеки: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

-Як знайти статтю у Scopus: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomogu-avtoram>

-База періодичних видань: <https://www.scimagoir.com/>

-Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

-Здобувачі можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Лектор

В.І. Гришко